

Gümrükte Gündem

Sercan Bahadır
Yakup Güneş

Mart ayında "Gümrükte Gündem"de öne çıkan konunun, Şubat ayının ortalarından itibaren plastik ve plastik mamullerinin ithalini durduran ve çeşitli firmaların üretiminde aksamalara neden olan Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği'nde yapılan değişiklikler olduğunu söylemek mümkündür. Tebliğ'de son değişiklik 14 Mart 2015 tarihinde yapılmıştır ve bu şekliyle yürürlüktedir.

Bu konu başta olmak üzere, Mart ayında öne çıkan Gümrükte Gündem konuları aşağıda yer almaktadır:

1. Çevrenin Korunması Yönünden Kontrol Altında Tutulan Atıkların İthalat Denetimi Tebliği'nde üçüncü kez değişiklik yapıldı.

2015/3 sayılı Ürün Güvenliği ve Denetimi Tebliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ (ÜGD: 2015/29) 14 Mart 2015 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Bu Tebliğ ile gerçekleştirilen üçüncü değişiklikle birlikte 2015/3 sayılı Tebliğ son şeklini almıştır. İlgili düzenlemeler aşağıdaki gibidir:

- Serbest Dolaşıma Giriş Rejimi kapsamında gerçekleşen ithalata ilişkin çevresel kontroller, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından, belirleyeceği usul ve esaslar çerçevesinde yapılacaktır.
- 39.01 ila 39.14 GTİP'li (39.03 hariç) maddelerin ek-1'deki listede tanımlanan madde olmaması halinde, bir örneği tebliğin 8 nolu ekinde yer alan Üretici Belgesi ve üretici tarafından düzenlenen analiz sertifikası ile birlikte serbest dolaşıma giriş işleminin yapılacağı gümrük idarelerine başvurulması üzerine bu maddelerin ithaline doğrudan izin verilecek ve ilgili gümrük idarelerince Üretici Belgesi ve analiz sertifikası ile birlikte ithalatçı bilgileri aylık olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığı'na gönderilecektir.
- Diğer gümrük rejimleri kapsamındaki başvurularda, ilgili gümrük idareleri tarafından Üretici Belgesi ve analiz sertifikası aranmayacaktır.

Böylece anılan Tebliğ kapsamında ithal edilecek ürünlerin Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından yapılacak kontrollerinin, ithalattan sonra anılan Bakanlık tarafından belirlenecek usul ve esaslara göre yapılmasına karar verilmiştir.

2. Gümrük Yönetmeliği'nde değişiklik yapıldı.

Gümrük Yönetmeliği'nde 13 Mart 2015 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren değişiklikle özel laboratuvarlarda tahlil yapılabilmesine olanak sağlanmıştır.

- Mülga düzenlemede gümrük laboratuvarları dışında en yakın üniversite, ilgili bilimsel kuruluş, uzman ve uygulayıcı kurumların laboratuvarlarında tahlil yapılabilir iken yeni düzenleme ile birlikte ilgili tahlilin sayılan laboratuvarlarda yapılamaması halinde özel laboratuvarlarda yapılabilmesine olanak sağlanmıştır.
- Gümrük laboratuvarları dışındaki laboratuvarların "akredite" olması şartı getirilmiştir.
- Gümrük laboratuvarları dışındaki laboratuvarlarda tahlil yapılmasına karar verilmesi durumunda tahlil ücretinin peşin olarak ödenmesi yerine yeni düzenlemede tahlil giderlerinin yükümlülerce karşılanacağı belirtilmiş ve bu kapsamda tahlil ücretinin tahsilinde gümrük idaresinin dahline son verilmiştir.
- Önceki düzenlemede numunenin gümrük laboratuvarlarına gönderilmesinin tehlikeli veya külfetli olduğu veya özellik arz ettiği durumların Gümrük Müsteşarlığınca belirleneceği ifade edilmiş idi. Yeni düzenleme ile Müsteşarlığın (Bakanlığın) bu yetkisine son verilmiştir.
- Yapılan değişiklikle ayrıca;

- Akredite laboratuvarlarca düzenlenecek tahlil raporlarının doğrudan gümrük beyannamesinin tescil edildiği gümrük müdürlüğüne gönderileceği; muayene ile görevli memur tarafından eşyanın tarife tespitinin yapılamaması durumunda, tahlil sonuçlarının tarife tespiti amacıyla en yakın gümrük laboratuvarına gönderileceği;

- Gümrük laboratuvarında tahlile tabi tutulan eşya için akredite dış laboratuvarlarda tekrar tahlil yaptırma yetkisinin Gümrük ve Ticaret Bakanlığına ait olduğu;
- Gümrük laboratuvarının analiz sonuçları ile akredite dış laboratuvara yaptırılan analiz sonuçlarının uyuşmaması halinde, tahlil masrafları yükümlüsünce ödenmek şartıyla eşyanın tahlilinin başka bir akredite laboratuvarında tekrar yaptırılacağı; bu durumda eşyanın mahiyeti ve GTİP'i hakkındaki nihai kararın Bakanlıkça verileceği;

kabul edilmiştir.

3. TRT Bandrolü için verilecek teminata ilişkin düzenleme yapıldı.

19 Mart 2015 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanan Türkiye Radyo-Televizyon Kurumunca Bandrol Verilmesine İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile TRT bandrolleri için verilecek teminatlara ilişkin yapılan düzenlemelere göre;

İthalatçılara bandroller aşağıdaki hallerde verilecektir;

- İthal etmiş oldukları cihazlar için bandrol bedelinin ilgili Gümrük Müdürlüklerine yatırılması üzerine veya;
- 3093 sayılı Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu'nda belirtilen vade tarihinde Kuruma ödenmek üzere banka teminat mektubu karşılığında.

Bu değişiklikle Yönetmelik, Türkiye Radyo-Televizyon Kurumu Gelirleri Kanunu'nun 5. maddesinin (b) ve (g) fıkralarında yer verilen düzenlemeler ile uyumlu hale getirilmiştir.

Yeni düzenleme ile birlikte yalnızca kesin ve süresiz banka teminat mektupları Kurumca teminat olarak kabul edilecektir. Daha evvel Türk parası, banka teminat mektubu, Devlet tahvilleri, Hazine kefaletini haiz tahviller ile konvertibil yabancı paralar teminat olarak kabul edilmekteydi.

Teminat uygulamasına ilişkin olarak Yönetmelik'te ayrıca;

- Gerçek ve hükmî şahısların, kesin ve süresiz banka teminat mektubunu Kurumun belirleyeceği şekilde bandrol almadan önce Kuruma vermek zorunda oldukları;
- Kurumun gerekli görmesi halinde ilave banka teminat mektubu isteyebileceği;
- Gerçek ve hükmî şahıslar tarafından bandrol alımında verilecek banka teminat mektuplarının, Kurumun bandrol işlemlerinden kaynaklanan mevcut ve ileride doğabilecek vadesi gelmiş ve gelmemiş bütün alacaklarını kapsayacağı;
- Kurumla bandrol ilişkisi olan gerçek ve hükmî şahısların, bu ilişkiden kaynaklanan yükümlülüklerinin sona ermesi veya bandrol ilişkisi devam etmekle beraber teminatlı alımdan nakit alıma geçmek istemeleri halinde, yazılı olarak talep etmeleri ve Kuruma borçlarının bulunmaması kaydıyla, banka teminat mektuplarının, hesap mutabakatından sonra kendilerine iade edileceği;
- Gerçek ve hükmî şahısların Kanunda belirtilen süre içinde Kuruma olan bandrol borçlarını ödememeleri halinde, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'un 56'ncı maddesi uyarınca borcun 7 gün içinde ödenmesi, aksi halde teminatın paraya çevrileceği veya diğer şekillerle cebren tahsile devam olunacağını borçluya bildirileceği; 7 gün içinde borç ödenmediği takdirde teminatın paraya çevrilerek Kurum alacağının tahsil edileceği;
- Gerçek ve hükmî şahısların bandrol taleplerinin merkezde Muhasebe ve Finansman Dairesi Başkanlığınca, taşrada ise TRT Müdürlüklerince Muhasebe ve Finansman Dairesi Başkanlığının talimatı doğrultusunda yerine getirileceği;

hususlarına yer verilmiştir.

4. İhracatçı dışında başka bir firmaya ödenen ithalat bedelinin KKDF'ye konu edilmesine ilişkin Gelir İdaresi görüşü yayımlandı.

Gelir İdaresine, Uzakdoğu'da faaliyet gösteren bir firmadan yapacağı ithalat işleminde malın bedeline ilişkin faturanın firmaları adına düzenleneceği ancak ödeme yapılacak hesap olarak faturayı temlik alacak olan Avrupa'daki bir firmanın gösterileceği ifade edilerek bu ithalat işlemi dolayısıyla kaynak kullanımını destekleme fonu (KKDF) kesintisinin uygulanıp uygulanmayacağı hususunda görüş talep edilmiş ve bu talebe ilişkin olarak 70903105-165.01.03 nolu mukteza yayınlanmıştır.

Anılan görüŖte, gümrük beyannamesinde gösterilen ithalat tutarının Türk Lirası karşılığının, gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce, ödeme şekline göre Döviz Satım Belgesi, Türk Parası Transfer Belgesi veya ithalat bedelinin döviz tevdiat hesabından ihracatçının yurt dışındaki hesabına ödendiğine dair bankaca verilen bir yazı ile gümrük idarelerine tevsik edilmesi halinde fon kesintisi yapılmadan malların ithal edilmesinin mümkün olduğu belirtilmiştir.

Bu bağlamda, KKDF kesintisi yapılmadan ithalatın gerçekleştirilmesi için mal bedelinin gümrük yükümlülüğünün başladığı tarihten önce ihracatçının yurt dışı hesabına transfer edildiğinin yukarıda sayılan belgelerden biri ile gümrük idarelerine tevsik edilmesi gerektiği ve ayrıca, ithalat bedelinin ihracatçı tarafından belirtilen başka firma/şahısların hesabına ödenmesinin ihracatçıya transfer olarak değerlendirilmesinin mümkün bulunmadığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak, Gelir İdaresi de ithalat bedellerinin ihracatçı dışında başka bir firmaya yapılmasının KKDF yükümlülüğünü ortaya çıkaracağı görüşünde olduğunu bildirmiştir.